Remissyttrande
Diarienummer: 3.4.16-06559/2026

den 16 oktober 2026

Jordbruksverket
Process- och regelenheten, Jordbrukarstödsavdelningen
jordbruksverket@jordbruksverket.se
regeljordbrukarstod@jordbruksverket.se

Sveriges Jordägarförbunds yttrande över förslag till ändrade föreskrifter i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (2022:28) om miljöersättningar, djurvälfärdsersättningar och kompensationsstöd.

Sveriges Jordägareförbund (härefter Förbundet) har inbjudits att yttra sig över *förslag till ändrade föreskrifter i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om miljöersättningar, djurvälfärdsersättningar och kompensationsstöd: 3.4.16-06559/2026* och önskar framföra följande ståndpunkter.

Inledning

Förbundet välkomnar regeringens beslut om att införa en ny djurvälfärdsersättning för dikor samt Jordbruksverkets beslut att dela upp den befintliga djurvälfärdsersättningen för mjölkkor i två separata delåtgärder för klövvård och betesgång. Förslagen kan bidra till förbättrade ekonomiska förutsättningar och ökad flexibilitet för lantbruksföretagen.

Förbundet anser att djurvälfärdsersättningarna måste utvecklas för att i högre grad stärka den svenska animalieproduktionens konkurrenskraft. Det är viktigt inom den betesbaserade produktionen där omkostnaderna för mark, tillsyn och djurhantering kan vara omfattande. Generellt ska stöd och ersättningar inom den gemensamma jordbrukspolitiken i första hand utformas med målsättningen att främja en aktiv, konkurrenskraftig och lönsam livsmedelsproduktion.

Förbundet anser att ersättningarna behöver ge ett ekonomiskt incitament som går utöver ren kostnadstäckning. Ersättningarnas nivåer behöver vara tillräckligt attraktiva för att företagen ska vilja genomföra åtgärderna och långsiktigt utveckla sin produktion.

POSTADRESS
Mårsätters Gård
696 96 Zinkgruvan

TELEFON
070-752 49 58

Det är även av stor vikt att ersättningarnas villkor utformas på ett sätt som inte begränsar produktionen eller försvårar en rationell och effektiv drift. Regler som i praktiken hindrar företagens utveckling eller medför orimlig administration riskerar att motverka syftet med ersättningarna.

Särskilda synpunkter

- Förbundet välkomnar införandet av en djurvälfärdsersättning för dikor. Den betesbaserade köttproduktionen är viktig för svensk livsmedelsproduktion, livsmedelsberedskap och förvaltning av jordbrukslandskapet.

- Förbundet välkomnar förslaget att dela upp djurvälfärdsersättningen för mjölkkor i separata delåtgärder för klövvård och betesgång. Förändringen skapar ökad flexibilitet och möjlighet för fler lantbruksföretag att ta del av ersättningen.

- Förbundet anser att ersättningsnivåerna måste vara tillräckligt attraktiva för att ge ett ekonomiskt incitament till aktiv produktion och långsiktigt företagande. Ersättningarna ersätter inte behovet av regelförenklingar och flexiblare möjligheter att utveckla produktionen.

- Förbundet anser att djurvälfärdsersättningarna ska utgå på likvärdiga villkor oavsett lantbruksföretagets storlek. Takbelopp och nedtrappning av ersättningarna riskerar att missgynna större och rationella produktionsenheter.

- Förbundet anser att den föreslagna åldersgränsen för djurvälfärdsersättning till dikor bör ses över för att fler aktivt betande djur ska kunna omfattas.

- Förbundet efterlyser förenklingar av dokumentationskraven för betesgång. Befintlig dokumentation och redan tillgängliga uppgifter ska i högre grad kunna användas.

- Förbundet anser att proportionalitetsprincipen måste tillämpas vid avdrag till följd av villkorsfel. Mindre administrativa brister ska inte leda till ekonomiska konsekvenser som är orimliga i förhållande till felets betydelse.

- Förbundet efterlyser en tydligare analys av hur de föreslagna förändringarna påverkar företagens samlade administrativa kostnader och vilka åtgärder som kan minska dessa.

POSTADRESS
Mårsätters Gård
696 96 Zinkgruvan

TELEFON
070-752 49 58

Övergripande synpunkter

Stöd och ersättningar ska främja aktiv produktion och lönsamhet

Förbundet anser att den gemensamma jordbrukspolitikens stöd och ersättningar i högre grad behöver utformas för att stärka företagens lönsamhet, konkurrenskraft och förmåga att upprätthålla och öka livsmedelsproduktionen.

En viktig utgångspunkt är att lantbruksföretagen ska ha ekonomiska incitament att bedriva och utveckla sin verksamhet. Ersättningarna ska därför vara attraktiva och skapa mervärden för företagen, inte enbart kompensera för kostnader som uppstår genom att uppfylla olika villkor.

Förbundet är medvetet om att EU regelverk innebär begränsningar för hur vissa ersättningsformer får beräknas och utformas. Sverige bör därför aktivt verka för att ersättningsmodellerna utvecklas så att det finns utrymme för tillräckliga ekonomiska incitament och att lantbruksföretagens faktiska kostnader och intäktsbortfall beaktas fullt ut. Det är särskilt viktigt inom den betesbaserade animalieproduktionen där marginalerna ofta är små och företagen är beroende av långsiktigt stabila ekonomiska förutsättningar.
En stark animalieproduktion är även viktig för att upprätthålla ett aktivt brukande av jordbruksmark och naturbetesmarker. Betande djur bidrar till att hålla landskapet öppet och till att bevara natur- och kulturvärden.

Förbundet anser att stödsystemen ska utformas så att dessa nyttor kan utvecklas parallellt med en konkurrenskraftig livsmedelsproduktion.

Stödvillkor får inte begränsa produktionen

Förbundet anser att stödvillkor behöver utformas med utgångspunkt i lantbruksföretagens praktiska produktionsförutsättningar. Lantbruk är en verksamhet där hänsyn behöver tas till väderförhållanden, markförutsättningar, djurhälsa, arbetsmiljö och tillgång till produktionsresurser. Ett alltför detaljerat regelverk riskerar att begränsa företagens möjligheter att anpassa sin verksamhet efter dessa förutsättningar. Det är därför viktigt att de villkor som följer med djurvälfärdsersättningarna inte medför begränsningar av djurhållningen eller leder till att företag avstår från att söka ersättning på grund av omfattande administrativa krav.

Förbundet anser även att ersättningsvillkoren bör vara teknikneutrala och medge att lantbruksföretagen använder olika produktionsmetoder, förutsatt att de avsedda målen med ersättningarna uppnås. Regelverket måste ge företagaren ett tillräckligt stort handlingsutrymme att bedriva en rationell och lönsam produktion.

POSTADRESS
Mårsätters Gård
696 96 Zinkgruvan

TELEFON
070-752 49 58

Likabehandling av lantbruksföretag oavsett storlek

Förbundet anser att det är av stor vikt att större och rationella lantbruksföretag inte missgynnas genom takbelopp eller nedtrappning av ersättningsnivåer.

Större lantbruksföretag står för en betydande del av svensk livsmedelsproduktion och är viktiga för att säkerställa en hög och effektiv produktionskapacitet. Företag som har investerat i rationella produktionssystem och utvecklat verksamheten genom effektiviseringar ska inte få försämrade ekonomiska förutsättningar på grund av sin storlek. I det tidigare samrådet har förslag framförts om tak eller nedtrappning av djurvälfärdsersättningarna.

Förbundet motsätter sig sådana begränsningar och anser att ersättningar ska utgå på likvärdiga villkor för samtliga stödberättigande djur, oavsett lantbruksföretagets storlek.

Ökad tillit och minskad administration

Förbundet anser att myndigheternas arbete behöver präglas av ökad tillit till lantbruksföretagarna och en tydligare tillämpning av proportionalitetsprincipen.

De flesta lantbruksföretagare har god kunskap om sina djur och sin produktion och har starka incitament att upprätthålla en god djurhälsa och djurvälfärd. Det är därför viktigt att kontroll och dokumentation utformas för att säkerställa att åtgärderna genomförs utan att skapa onödiga administrativa kostnader. Förbundet anser att uppgifter som redan finns tillgängliga i produktionssystem, hos certifieringsorgan eller hos berörda myndigheter i högre grad ska kunna användas för att verifiera stödvillkoren. Det behöver även finnas möjlighet att styrka genomförda åtgärder med alternativ dokumentation när denna är tillförlitlig.

Ett förenklat system kan minska företagens administrativa börda och samtidigt effektivisera myndigheternas handläggning och kontroll.

Konsekvensutredningen – Administrativa kostnader

Förbundet noterar att Jordbruksverket i den särskilda konsekvensanalysen uppskattar att förslaget innebär en ökad administrativ kostnad för lantbruksföretagen på cirka 8,8 miljoner kronor per år. Förbundet anser att denna kostnadsökning är betydande och visar behovet av att förenkla dokumentationskraven. Det är viktigt att konsekvensutredningen även tydliggör hur de nya ersättningarna påverkar företagens ekonomiska förutsättningar efter att administrativa kostnader och andra merkostnader har beaktats. Förbundet anser att ersättningsnivåerna måste vara tillräckligt attraktiva för att bidra till stärkt lönsamhet och ökad konkurrenskraft, inte enbart kompensera direkta kostnader.

POSTADRESS
Mårsätters Gård
696 96 Zinkgruvan

TELEFON
070-752 49 58

Förbundet anser att konsekvensutredningen tydligare behöver beskriva vilka faktiska administrativa besparingar som de föreslagna ändringarna förväntas medföra för lantbruksföretagen. Det bör även analyseras i vilken utsträckning den totala administrativa bördan omfattar arbetet med att ta fram underlag, kontrollera uppgifter, hantera kompletteringar och kommunicera med myndigheterna.

Förbundet föreslår att Jordbruksverket följer upp förändringarna efter införandet och utvärderar den faktiska tidsåtgången och de administrativa kostnaderna på företagsnivå. Uppföljningen bör genomföras i nära samverkan med företrädare för lantbruksföretagen för att säkerställa att utvärderingen utgår från näringens praktiska förutsättningar.

POSTADRESS
Mårsätters Gård
696 96 Zinkgruvan

TELEFON
070-752 49 58

Specifika synpunkter på föreslagna ändringar

Remissinstans	Synpunkter	Jordbruksverkets kommentarer
Sveriges Jordägareförbund	**10 kap. 1–2 §§ – Uppdelning av ersättningen för mjölkkor** Förbundet tillstyrker möjligheten att söka klövvård och betesgång var för sig och för olika antal djur. Delningen ökar flexibiliteten och gör ersättningen tillgänglig för fler företag. Ersättningsnivåer och villkor bör samtidigt utformas så att företag som genomför båda åtgärderna inte får försämrade ekonomiska incitament.	
Sveriges Jordägareförbund	**10 kap. 3–6 §§ – Klövvård** Förbundet välkomnar att överflödiga kontrollbestämmelser tas bort. Klövhälsorapporter, klövhälsoplaner och åtgärdsplaner som redan upprättas i företagets ordinarie verksamhet bör kunna användas utan kompletterande dubbelrapportering. Endast uppgifter som behövs för prövning och kontroll ska begäras in.	
Sveriges Jordägareförbund	**10 kap. 6 a–6 b §§ – Betesgång för mjölkkor** Förbundet välkomnar att betesgång blir en separat delåtgärd och att djur som omfattas av angivna undantag från beteskravet fortsatt kan berättiga till ersättning. Dokumentation på gruppnivå bör kunna ske med befintlig betesjournal, digitala produktionssystem eller annan tillförlitlig handling. Kravet på kontinuerlig dokumentation bör inte tolkas som krav på separat daglig registrering om betesgången kan styrkas på annat sätt.	

POSTADRESS
Mårsätters Gård
696 96 Zinkgruvan

TELEFON
070-752 49 58

Sveriges Jordägareförbund	**10 a kap. 1 § – Samtliga berättigande dikor** Förbundet välkomnar den nya ersättningen för dikor men anser att skyldigheten att omfatta samtliga berättigande djur behöver fungera vid kalvning, rekrytering, försäljning, djursjukdom och förändringar i besättningen. Regelverket bör medge proportionerlig hantering av naturliga förändringar utan att hela åtagandet påverkas av ett enskilt djurs särskilda omständigheter.	
Sveriges Jordägareförbund	**10 a kap. 2 § – Åldersgräns** Förbundet föreslår en översyn av kravet att hondjuret ska vara äldre än 24 månader senast sista ansökningsdag. Det kan utesluta djur som uppnår åldern senare under året och genomför betesgång under föreskriven period. Pröva om fler aktivt betande hondjur, inklusive rekryteringsdjur, kan omfattas inom regelverkets ramar.	
Sveriges Jordägareförbund	**10 a kap. 3 § – 60 dygn på bete** Det bör utredas vidare så att villkoret inte i onödan begränsar rationell djurhållning eller försvårar djurvälfärd. Förbundet efterlyser undantag för när tillfälliga avbrott för veterinärmedicinska skäl, smittskydd eller andra oförutsedda förhållanden ska hanteras inom gällande rätt.	
Sveriges Jordägareförbund	**10 a kap. 4 § – Dokumentation av dikors betesgång** Förbundet anser att dokumentation på gruppnivå är en rimlig utgångspunkt men vill att befintliga betesjournaler, certifieringsunderlag och digitala produktionssystem ska godtas när de visar betesperiod, djurgrupp och anläggning. Dokumentationen bör utformas så att den inte kräver dubbelrapportering eller en separat daglig administrativ rutin.	
Sveriges Jordägareförbund	**10 a kap. 5 § – Sparande av dokumentation** Förbundet anser att skyldigheten att spara underlag under ansökningsåret och det efterföljande året ska kunna uppfyllas med företagets ordinarie dokumenthantering. Myndigheten bör tydliggöra vilka handlingar som är tillräckliga och undvika ytterligare format- eller rapporteringskrav.	
Sveriges Jordägareförbund	**Bilaga 2 – Avdrag vid villkorsfel** Förbundet efterlyser en översyn av avdragsskalans proportionalitet, särskilt när dokumentation saknas eller är ofullständig. Bristande dokumentation bör inte likställas med utebliven betesgång när denna kan styrkas med andra tillförlitliga uppgifter. Möjlighet till komplettering och rättelse bör användas där regelverket medger det; även upprepade fel ska bedömas i relation till sin omfattning och betydelse.	

POSTADRESS
Mårsätters Gård
696 96 Zinkgruvan

TELEFON
070-752 49 58

Sveriges Jordägareförbund	**Konsekvensutredningen – Administrativ börda** Jordbruksverket beräknar att dokumentationskraven ger en ökad administrativ börda på cirka 8,8 miljoner kronor per år. Förbundet anser att den faktiska tidsåtgången bör följas upp med lantbruksföretagare och att krav och rutiner förenklas. Stödens ekonomiska nytta måste bedömas efter administration och andra merkostnader.	
Sveriges Jordägareförbund	**Övergripande för de ändrade stödvillkoren – Produktion och ersättning** Förbundet anser att ersättningarna måste vara tillräckligt attraktiva för att stärka aktiv produktion och långsiktiga investeringar, inte enbart betraktas som kostnadstäckning. Sverige bör verka för ersättningsmodeller som ger ekonomiska incitament inom EU-rättens ramar. Villkor ska inte onödigt begränsa rationell produktion, och ersättningen ska inte trappas ned eller takbegränsas på grund av företagens storlek.	

POSTADRESS
Mårsätters Gård
696 96 Zinkgruvan

TELEFON
070-752 49 58

Avslutande synpunkter

Förbundet välkomnar Jordbruksverkets förslag att utveckla djurvälfärdsersättningarna för mjölkkor och införa en ny ersättning för dikor.

Förändringarna kan bidra till att stärka förutsättningarna för svensk animalieproduktion och fortsatt aktiv betesdrift. Förbundet anser dock att det krävs en högre ambition i arbetet med att utforma stöd och ersättningar som är attraktiva för lantbruksföretagen och som stärker deras möjligheter att utveckla en lönsam och konkurrenskraftig produktion.

Stöd och ersättningar ska inte enbart kompensera för merkostnader utan även, inom ramen för tillämpligt regelverk, bidra till ekonomiska incitament för ett långsiktigt och aktivt lantbruksföretagande. Det är samtidigt viktigt att villkor och kontrollsystem inte begränsar produktionen eller skapar onödig administration.

Förbundet anser att Sverige bör verka för ett förenklat regelverk med färre detaljkrav, ökad flexibilitet och en mer tillitsbaserad myndighetsutövning. Ett konkurrenskraftigt jordbruk med god lönsamhet och en stark äganderätt är grundläggande förutsättningar för att långsiktigt upprätthålla och öka svensk livsmedelsproduktion samt stärka landets livsmedelsberedskap.

Johan Varenius
Sakkunnig jordbruk & vilt

Anders Grahn
Generalsekreterare

Sveriges Jordägareförbund representerar större privata markegendomarna i Sverige. Förbundets medlemmar skapar nytta för människor och miljö genom ett långsiktigt förvaltande av förnyelsebara naturresurser. Vi erbjuder ett helhetsperspektiv på modernt landsbygdsföretagande eftersom våra medlemmar bedriver jordbruk, skogsbruk och energiproduktion i större skala på samma fastighet. Genom stärkt landsbygdsföretagande och äganderätt vill vi utveckla näringslivet på den svenska landsbygden.

POSTADRESS
Mårsätters Gård
696 96 Zinkgruvan

TELEFON
070-752 49 58